

Motion till riksdagen 2018/19:3023

av **Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)**

med anledning av skr. 2018/19:34 Riksrevisionens rapport om investeringsstödet till särskilda boenden för äldre

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att huvudinriktningen ska vara generella statsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska säkerställa att investeringsstöd och statsbidrag riktade till äldreomsorgens verksamheter följs upp och effektutvärderas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Riksrevisionens rapport om statliga satsningar och styrning via investeringsstöd till särskilda boenden för äldre är viktig. Kort sammanfattat visar Riksrevisionens granskning av det statliga investeringsstödet till särskilda boenden för äldre att stödet till övervägande del inte var ändamålsenligt utformat. Riksrevisionen menar också att det finns begränsad kunskap om huruvida det övergripande syftet är uppnått. Detta gäller såväl stödet som det var utformat under perioden 2007 till 2014 som det nuvarande stödet, vilket, enligt Riksrevisionen,¹ är snarlikt utformat. Vi delar i väsentliga delar Riksrevisionens analys och rekommendationer.

Det är inte rimligt att det saknas systematiska processer för uppföljning och effektutvärdering i samband med att regering och riksdag fattar beslut om investeringsstöd för t.ex. särskilda boenden för äldre eller riktade statsbidrag för att öka kvaliteten inom äldreomsorgen eller vården.

¹ Riksrevisionens granskningsrapport Oklara effekter av investeringsstödet till byggandet av särskilt boende för äldre, RiR 2018:24.

Det är därför viktigt att staten dels är återhållsam när det gäller att införa nya riktade statsbidrag, dels tar fram en nationell strategi och plan för att få till stånd mer systematiska processer i samband med beslut om riktade statsbidrag.

Det är allvarligt att regeringen generellt sett inte ställer krav på långsiktig uppföljning efter att statsbidragen avslutats. Detta får till följd att det uppstår brister i möjligheterna att upptäcka effekter av statsbidragen som framkommer först efter en längre tid. Därutöver blir det svårt att avgöra om effekterna består eller försvinner när statsbidrag eller investeringsstöd har avskaffats. Allt detta pekar på betydelsen av mer ändamålsenlig uppföljning och utvärdering.

Beträffande äldreomsorgens verksamheter, statliga investeringsstöd till dessa och statsbidrag bör huvudinriktningen vara generella statsbidrag. Det är också av stor vikt att stöden och statsbidragen följs upp och effektutvärderas och i högre utsträckning är prestationsbaserade.

Riktade investeringsstöd och statsbidrag behövs i sammanhang där det finns goda skäl för staten att ta ansvar, agera och prioritera i syfte att t.ex. försöka minska de regionala skillnaderna vad gäller kvalitet och väntetider i vården och äldreomsorgen. Därtill behöver statens insatser inriktas mot sådant som endast staten kan göra.

Detta hindrar emellertid inte att det finns starka långsiktigt bärande strukturella skäl som pekar mot att den övervägande delen av statsbidrag ska utformas som generella bidrag riktade till välfärdens verksamheter. Det breda utbudet av riktade statsbidrag ska rensas upp, och tydliga prioriteringar ska ske. I detta sammanhang är Riksrevisionens granskningsrapport ytterligare ett välkommet bidrag av kunskap och utvärdering.

Det ska vara ordning, reda och tydlighet i alla delar av välfärden och dess styrning. Så är det inte i dag.

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Johan Hultberg (M)

Ulrika Jörgensen (M)

Mattias Karlsson i Luleå (M)

Ulrika Heindorff (M)

John Weinerhall (M)

Kristina Axén Olin (M)